

Marian Płachecki

"Od romantyzmu do powieści
tendencyjnej", Józef Bachórz [w:]
"Studia o narracji" Red. J. Błoński,
J. Jaworski, J. Sławiński, Wrocław 1982
: [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 26/1-2 (87-88), 357

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ BACHÓRZ Józef: Od romantyzmu do powieści tendencyjnej.
/W:/ Studia o narracji. Red. J. Dłoński, S. Jaworski, J.
Sławiński. Wrocław 1982, Oss., PAN IBL. Z Dziejów Form Ar-
tystycznych w Literaturze Polskiej, t. LIX, s. 163-175.

Autor dokumentuje tezę, iż "romantyzm nie był niewinny wobec narodzin tendencyjności". Szczegółowa obserwacja polemik krytycznoliterackich, produkcji (z danymi statystycznymi!) i poetyki powieściowej wskazuje, że tendencyjność była obecna we wszystkich właściwie prądach i odmianach powieści międzypowstańcовой. Romantyczna skłonność do symboliki i alegorii obecności tej sprzyjała. Przy czym "w powieściach protorealistycznych tendencyjność ujawniała się głównie na poziomie narracji, w formie odautorskich dywagacji, komentarzy, uogólnień itd. W powieści biedermeierowskiej przenikała oprócz narracji także poziom świata przedstawionego, poziom fabuły".

BP/87/88/36

M.P.

/II/ BALCERZAN Edward: Poezja polska w latach 1939-1965.
Cz. 1: Strategie liryczne. Warszawa 1982, WSiP, ss. 260,
zł 120.-

Próba uporządkowania doświadczeń poetyckich z lat 1939-1965 przeprowadzona z perspektywy "socjalnych uwarunkowań słowa poetyckiego". Metodologicznym i interpretacyjnym kluczem do rozważań staje się tytułowe pojęcie strategii lirycznej, rozumianej jako sztuka dokonywania wyborów etycznych, ideologicznych, politycznych. Taka procedura badawcza pozwala stworzyć ciekawą panoramę przedsięwzięć twórczych i - wbrew obawom autora - nie zacierają specyfiki indywidualnych dokonań, przeciwnie: przez wnikliwe oświetlenie uwarunkowań zewnętrznych stwarza (np. w przypadku Gałczyńskiego) nowe możliwości interpretacyjne. Obok tekstu głównego autor umieścił notki bibliograficzne, przybliżające wybrane pojęcia oraz postaci badaczy i krytyków.

BP/87/88/37

M.L.